

עפ"ת 40594/08/19 - לירן ולצמן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 40594-08-19 ולצמן נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי

בענין:

לירן ולצמן

ע"י ב"כ עו"ד רפאל רויטגרונד

המערער

נגד

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד שרה הראל

מפרקליטות מחוז ירושלים - פלילי

המשיבה

פסק דין

הרקע:

1. לפניי ערעור על הכרעת דינו של בית המשפט לתעבורה בירושלים (כב' השופטת ש' זוכוביצקי-אורי), מיום 18/6/2019 בתיק תת"ע 12628-11-18.

בית המשפט קמא הרשיע את המערער, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של נהיגה במהירות העולה על המהירות המרבית המותרת, לפי תקנה 54(א) לתקנות התעבורה תשכ"א - 1961, והטיל עליו קנס בסך 2,000 ₪, פסילת רישיון נהיגה בפועל למשך תשעה ימים בניכוי פסילה מנהלית ופסילת רישיון נהיגה לתקופה של שלושה חודשים על תנאי למשך שלוש שנים.

הערעור מופנה כלפי ההרשעה בלבד.

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 15/7/2018 נהג המערער ברכב במהירות של 142 קמ"ש, בדרך שאינה עירונית, בה המהירות המרבית המותרת היא 90 קמ"ש.

בישיבת ההקראה כפר המערער במהירות שיוחסה לו, באמינות ובתקינות מכשיר המדידה ובמיומנות השוטרת שהפעילה את המכשיר האמור. במהלך ישיבת ההוכחות צמצם המערער את כפירתו בתקינות המכשיר, כך שתחול על תקינות בדיקות השגרה במהלך המשמרת בלבד, ולא על תקינות בדיקות המעבדה.

הכרעת דינו של בית המשפט קמא:

3. בהכרעת דין מפורטת ומנומקת בחן בית המשפט קמא את טענות הצדדים ואת הראיות שהובאו לפניו. בית המשפט קמא ציין, כי מהירות נסיעתו של המערער נמדדה באמצעות ממל"ז מדגם UltraLyte LRB LTI 20-20 (להלן: "המכשיר"), וקבע, כי חלה עליו חזקת אמינות, כפי שנקבע בפסיקה. עוד קבע בית המשפט קמא, כי המכשיר היה תקין בעת ביצוע המדידה וכי הבדיקות השגרתיות בוצעו כנדרש והפיקו תוצאות תקינות. בית המשפט קמא הוסיף וקבע, כי השוטר שהפעילה את המכשיר היתה כשירה להפעלתו וכי היא פעלה במיומנות. לאור כל זאת בא בית המשפט קמא לידי מסקנה שהאישום שיוחס למערער הוכח מעבר לכל ספק סביר, והרשיע אותו במיוחס לו.

תמצית הטענות בערעור:

4. בערעורו ממוקד המערער את עיקר טיעוניו נגד קביעתו של בית המשפט קמא בדבר אמינות המכשיר ונגד הכרעתו בדבר תקינות תוצאות הבדיקות שביצעה המפעילה.

אשר לאמינות המכשיר טוען המערער, כי בית המשפט קמא לא התייחס כלל לטענתו לפיה אמינותו של המכשיר לא נקבעה עד היום בפסיקה. לטענתו, בית המשפט לתעבורה לא היה רשאי להסתמך לעניין זה על פסק דין שניתן בבית המשפט לתעבורה בהליך אחר, מאחר שמדובר בעדות שמועה.

אשר לתוצאות הבדיקות שנעשו על ידי השוטר המפעילה בתחילת המשמרת ובסיומה טוען המערער, כי לא הוכח שהן היו תקינות. לעניין זה מעלה המערער שלוש טענות.

ראשית, בסמוך לשתי הבדיקות הראשונות המפעילה סימנה את הסימן "V", ובנוסף רשמה את המילה "תקין". לעומת זאת, בשתי הבדיקות האחרונות היא סימנה רק "V", ולא רשמה את המילה "תקין". לטענתו, יש להסיק מכך שלדעת המפעילה הסימן "V" מצוין אך ורק את ביצוע הבדיקה, והוא אינו מצוין קבלת תוצאה תקינה.

שנית, על מנת לעמוד בנטל ולהוכיח את תקינות המכשיר, על המפעילה היה לציין בטופס שמילאה את התוצאות שהציג המכשיר במהלך ביצוע הבדיקות, ולא להסתפק בציון המילה "תקין".

שלישית, המפעילה לא ציינה בדו"ח את מספר וצורת העמוד ששימש לצורך בדיקת תיאום כוונות, ולא מדדה בעצמה את המרחק שבין שני האובייקטים ששימשו אותה לצורך ביצוע בדיקת מרחק קבוע.

המערער מוסיף ומלין על כך שבית המשפט קמא התיר להפנות למפעילה שאלות מסוימות בחקירה חוזרת, חרף התנגדותו, ועל כך שהמשיבה נמנעה מלהעיד שוטר נוספת שנכחה במקום, על אף שסנגורו לא ויתר על חקירתה.

5. המשיבה סומכת את ידיה על קביעותיו של בית המשפט קמא. לעמדתה, הערעור מופנה כלפי ממצאים עובדתיים שנקבעו בהכרעת הדין, לאחר שבית המשפט התרשם מעדי התביעה ולאחר שלא נשמעו עדים מטעם ההגנה.

המשיבה טוענת, כי הפסיקה הכירה באמינותו של המכשיר וקבעה כי אין מניעה לבצע את בדיקת המרחק מעמדה קבועה, מבלי שהמפעיל ימדוד בעצמו את המרחק בין נקודת הדריכה לבין האובייקט הנמדד ויודא שמדובר ב-60 מטר.

דין ומסקנות:

6. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור ושמעתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

אמינות המכשיר:

7. המערער העלה שתי טענות שאינן מתיישבות זו עם זו. טענתו, לפיה בית המשפט קמא לא היה רשאי לקבוע שהמכשיר אמין על סמך פסק דין שניתן בבית המשפט לתעבורה בהליך אחר, סותרת את טענתו, לפיה בית המשפט קמא התעלם מטענתו כי אמינות המכשיר טרם נקבעה בפסיקה.

מכל מקום, בניגוד לטענות המערער הנ"ל, בית המשפט קמא נדרש בהכרעת דינו לסוגיית אמינותו של המכשיר, ולא הסתמך על פסק דין שניתן בבית המשפט לתעבורה. בית המשפט לתעבורה פעל כפי שהיה עליו לעשות, והסתמך על פסק דין מנחה שניתן בבית המשפט המחוזי בתל אביב בתיק עפ"ת (ת"א) 56226-04-18 **דוד נ' מדינת ישראל** 19/7/2018, לפיו:

"צדק בית משפט קמא בקבעו כי מכשיר האולטרלייט החדש שהופעל במקרה הנוכחי זכה, זה מכבר, על-ידי פסיקה מרובה לרבות של בית המשפט העליון לחזקת אמינות שלא הועמדה במבחן בהליך בפניו."

8. המסקנה בדבר אמינותו של המכשיר מקובלת גם עליי. אמינות מכשיר הממל"ז נקבעה זה מכבר בהלכה הפסוקה (ע"פ 4682/01 לוי נ' **מדינת ישראל**, פ"ד נח(1) 304). לאחר שנים שב בית המשפט העליון וקבע, כי החזקה בדבר אמינות הממל"ז לא נסתרה (רע"פ 7093/10 **מדינת ישראל נ' דריזין** פ"ד סו(1) 28). אמנם, הפסיקה האמורה דנה בממל"ז מדגם MARKSMAN LTI 20-20, בעוד המכשיר באמצעותו נמדדה מהירות נסיעתו של המערער הוא ממל"ז מדגם UltraLyte LRB LTI 20-20, החדיש יותר. אולם, אין מדובר אלא בדגם אחר של מכשיר מדידה מאותו סוג ובעל אותה שיטת מדידה. העובדה שמדובר בדגם אחר, כשהיא לעצמה, אינה מאיינת את הקביעות שנקבעו בפסיקה בנוגע לממל"ז.

ואמנם, במהלך השנים הארוכות שחלפו מאז נכנס לשירות הדגם החדש של הממל"ז המשיכה הפסיקה ואימצה את תוצאות מדידות המהירות שהופקו באמצעותו.

לפיכך, ככל שהמערער ביקש לשכנע את בית המשפט קמא שחזקת האמינות שנקבע ביחס לממל"ז אינה חלה על הדגם חדש שלו, היה עליו לפרוש תשתית עובדתית המלמדת על קיומם של שינויים בין הדגמים, שיש בהם כדי לבסס את טענתו. כך לא נעשה על ידו.

תקינות המכשיר:

9. בע"א 4682/01 הנ"ל קבע בית המשפט העליון הלכה, לפיה:

"הממל"ז הינו מכשיר מדידה אמין ומדויק בכפוף להפעלתו על-ידי מפעיל מיומן, על-פי הנחיות היצרן, ולאחר ביצוען של הבדיקות השיגרתיות בטרם ההפעלה. בהתקיים כל אלה הנתונים שמפיק הממל"ז על מהירותו של רכב מטרה כשרים להתקבל ולשמש כראיה בבית-המשפט, וניתן לבסס עליהם את הרשעתו של נאשם גם אם אותם נתונים הם ראיה יחידה נגדו..."

הנה כי כן, על מנת שנתוני הממל"ז ישמשו כראיה יחידה, על המשיבה להוכיח שהתקיימו שלושה תנאים:

א. הממל"ז הופעל על-ידי מפעיל מיומן.

ב. הפעלתו נעשתה לפי הוראות היצרן.

ג. נעשו הבדיקות השיגרתיות הנדרשות בטרם הפעלה.

10. דומה כי כיום המערער אינו חולק על כך ששני התנאים הראשונים התקיימו בעניינו. המערער אינו תוקף בערעורו את קביעתו של בית המשפט קמא, כי השוטרת שהפעילה את המכשיר היתה מיומנת וכשירה להפעלתו. דבר הפעלתו של המכשיר על פי הוראות היצרן לא היתה נתונה במחלוקת בבית המשפט קמא.

לא נותר איפה לבחון אלא האם נפלה טעות בקביעתו של בית המשפט קמא כי תוצאות הבדיקות הנדרשות שבוצעו על ידי המפעילה בתחילת המשמרת ובסיומה היו תקינות.

11. השאלה הנוגעת לביצוע הבדיקות וטיב התוצאות שהתקבלו היא שאלה עובדתית, אשר ההכרעה בה מוטלת על הערכאה הדיונית.

בעניינו של המערער, בית המשפט קמא ביסס את קביעתו לפיה הבדיקות השגרתיות בוצעו כנדרש ונמצאו תקינות, על עדותה של המפעילה ועל מסמך שערכה בעניין זה.

כך, הוגש כראיה מסמך שערכה המפעילה בו צוין הסימן "V" בסמוך לכל אחת מארבע הבדיקות הנדרשות, ובסמוך לשתיים מהן נרשמה גם המילה "תקין". בעדותה הראשית מסרה המפעילה, כי אם היתה מתקבלת תוצאה לא תקינה, המכשיר היה מופנה למעבדה. בחקירתה החוזרת הבהירה המפעילה כי הסימן "V" סומן על ידה כדי לציין שהתקבלה תוצאה תקינה.

המפעילה לא נחקרה בחקירתה הנגדית אשר למשמעות סימני ה-"V" שסימנה ולא עומתה עם הסברה שמעלה המערער לפיה סימנים אלה מציינים אך ורק את ביצוע הבדיקה, ולא את תקינותה. כמו כן, המפעילה לא התבקשה להתמודד בחקירתה הנגדית עם סברת המערער לפיה היעדרה של המילה "תקין" בסמוך לשתי הבדיקות האחרונות מלמדת כי בדיקות אלה לא נמצאו תקינות.

טענות המערער אינן נסמכות אפוא אלא על פרשנות מוצעת מצדו למסמך שערכה המפעילה, שאינה מתיישבת עם גרסתה. פרשנות זו אינה נתמכת בראיה ולא הוצגה למפעילה בחקירתה הנגדית. די היה בכך כדי לדחות את טענות המערער.

מכל מקום, כפי שיפורט להלן, אין בסברותיו של המערער כדי להעמיד בספק את גרסתה של המפעילה בדבר תקינות תוצאות הבדיקות.

12. העובדה שבצד שתיים מהבדיקות טרחה המפעילה והוסיפה בצד הסימון "V" גם את המילה "תקין", אינה מעמידה בספק את תוצאות הבדיקות האחרות, בצדן הסתפקה בסימן "V" בלבד. כפי שנפסק:

"אין בידי לקבל את ההבחנה המוצעת על-ידי המבקש בין סימון "V" המעיד, לשיטתו, על כי בדיקת תקינות הממל"ז בוצעה (מבלי להתייחס לתוצאת הבדיקה), לבין רישום המילה "תקין", המעיד על תקינותה של בדיקה זו. סבורני, כי פרשנות זו לסימון "V" שעשה מפעיל המכשיר, אינה מתקבלת על הדעת, והפרשנות הסבירה היחידה היא, כי מפעיל המכשיר יסמן "V" רק לאחר שהתקבלה תוצאה תקינה בבדיקת המכשיר."

(רע"פ 4150/15 בר כוכבא נ' מדינת ישראל 18/6/2015)

13. עוד יצוין, כי הטופס על גביו פירטה הפעילה את ביצוע בדיקות התקינות ערוך כך שבצד שתי הבדיקות הראשונות קיימות משבצות ריקות, בהן רשמה המפעילה את המילה "תקין". לעומת זאת, בצדן של שתי הבדיקות האחרונות לא קיימות משבצות ריקות ולא נותר מקום לרישום נוסף. עובדה זו משמיטה את

הקרקע תחת סברת המערער, לפיה המפעילה נמנעה מלרשום את המילה "תקין" בצד שתי הבדיקות האחרונות בשל כך שהתוצאות שהתקבלו בגין לא היו תקינות.

14. כאמור, תנאי לביסוס הרשעה על סמך בדיקת ממל"ז הוא הפעלתו באמצעות מפעיל מיומן. לנוכח תנאי זה, אין להחמיר את הדרישות הנוגעות לקיומם של התנאים האחרים, ולהתנות מתן משקל לטופס הבדיקות הנערך על ידי מפעיל בכך שיצוינו בו הערכים שהתקבלו בכל אחת מהבדיקות. אם היה מקום לדרוש ממפעיל לתעד בפרוטרוט כל תג וכל פרט של פעולותיו או של התצוגות שנראו על המכשיר במהלך הפעלתו, נראה כי ניתן היה לוותר על הדרישה בדבר מיומנותו, שכן ניתן היה לבחון לאחר מעשה, לפרטי פרטים, את התנהלותו ומעשיו.

כאמור, על בית המשפט הדן באישום לקבוע ממצאים עובדתיים אשר לתקינות תוצאות הבדיקות. במסגרת זו הוא רשאי לתת משקל להיעדר פירוט תוצאות הבדיקות, וייתכן כי במקרים מסוימים יהיה בכך כדי להטות את כף לטובתו של נאשם. ברם, היעדר פירוט כאמור, כשהוא לעצמו, אינו שולל את תוקפו של מסמך הבדיקות ואינו משמיט את הקרקע תחת גרסתו של המפעיל.

15. בדומה, הימנעותה של המפעילה מלציין בטופס הבדיקות את מספר העמוד ששימש לבדיקת תיאום כוונות או מלתאר את המראה של העמוד אינה שוללת את גרסתה לפיה הבדיקה בוצעה ונמצאה תקינה. בית המשפט רשאי להעריך בכל מקרה לגופו את משקלו של טופס הבדיקות ולהביאו בחשבון לצורך קביעת הממצאים העובדתיים.

16. כעולה מעדותה של המפעילה, בדיקת מרחק קבוע בוצעה על ידה בעמדה קבועה בתחנת המשטרה בבית שמש. הבדיקה בוצעה כך שהמפעילה עמדה על פס דריכה קבוע המסומן במקום, וכיוונה את המכשיר לעבר תמרור מטרות קבוע. בית המשפט קמא מצא כי די בכך לשם ביצועה של הבדיקה, וקבע כי המפעילה לא נדרשה למדוד את המרחק לתמרור המטרות לפני כל בדיקה. שעה שמדובר בעמדה קבועה המשמשת לצורך ביצוע הבדיקה המדוברת, אין פגם בכך שמפעילה ביצעה את הבדיקה באותה עמדה (השוו: ע"פ (י-ם) 7643/03 **אזולאי נ' מדינת ישראל** 27/1/2004, שבקשת רשות ערעור שהוגשה בעניינו נדחתה ברע"פ 3551/04 **אזולאי נ' מדינת ישראל** 22/4/2004).

17. לא למותר לציין שהמפעילה מסרה בעדותה פרטים מלאים בנוגע לעמוד ששימש אותה לצורך בדיקת תיאום כוונות ובנוגע לתמרור ולפס הדריכה ששימשו לצורך בדיקת מרחק קבוע. משכך, לא נמנעה מההגנה האפשרות לבדוק את העמוד, את פס הדריכה, את התמרור ואת המרחק שבין שני האחרונים, ולבחון האם נפל פגם במעשיה של המפעילה.

אי העדטה של שוטרת נוספת:

18. התביעה אינה מחויבת להעיד את כל העדים המפורטים בכתב האישום, והיא אינה נדרשת לקבל את הסכמת ההגנה בטרם תימנע מלהעיד מי מהם. כפי שמורה סעיף 178 לחוק סדר הדין הפלילי, במקרה בו התביעה אינה מעידה עד שצוין כעד תביעה בכתב האישום, רשאית ההגנה לזמנו להעיד מטעמה היא, ואף לבקש מבית המשפט להתיר לה לחקור אותו בחקירה נגדית.

התוצאה:

19. סיכומי של דבר, לא מצאתי כי נפל פגם בהכרעת הדין שניתנה על ידי בית המשפט קמא.

לפיכך, אני דוחה את הערעור.

ניתן היום, א' טבת תש"פ, 29 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים, בהסכמתם.